

EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Strasbourg den 29.5.2018
COM(2018) 373 final

2018/0198 (COD)

Förslag till

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING

**om en mekanism för lösning av rättsliga och administrativa problem i ett
gränsöverskridande sammanhang**

{SEC(2018) 268 final} - {SWD(2018) 282 final} - {SWD(2018) 283 final}

MOTIVERING

1. BAKGRUND TILL FÖRSLAGET

• Motiv och syfte med förslaget

Ett av EU:s viktigaste mål är att främja en harmonisk utveckling i hela unionen. Därför ska unionen utveckla och genomföra sin verksamhet för att stärka sin ekonomiska, sociala och territoriella sammanhållning. Unionen ska särskilt sträva efter att minska skillnaderna mellan de olika regionernas utvecklingsnivåer och eftersläpningen i de minst gynnade regionerna. (artikel 174 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, EUF-fördraget) och bland dem ska ”särskild hänsyn tas till (...) gränsregioner”. EU och dess närmaste grannar i Europeiska frihandelsandsammanslutningen (Efta) har för närvarande 40 inre landsgränser.

Sedan 1990 har finansiering från Interreg¹ gett stöd till program för gränsöverskridande samarbete i gränsområden i EU och Efta-länderna. Tusentals projekt och initiativ har finansierats och bidragit till att förbättra integrationen i EU. De viktigaste resultaten av Interregprogrammen är ökat förtroende, större anslutningsmöjligheter, bättre miljö, bättre hälsa och ökad ekonomisk tillväxt. Den rättsliga ramen 2014–2020 innebar att Europeiska regionala utvecklingsfonden (Eruf) kunde använda Interregprogram för att ge stöd till projekt som förbättrar ”den institutionella kapaciteten och effektiviteten hos den offentliga förvaltningen genom främjande av rättsligt och administrativt samarbete och samarbete mellan medborgare och institutioner”². Sedan bildandet har Interreg också gett stöd till fullbordandet av den inre marknaden³. Under de senaste decennierna har integrationsprocessen i EU hjälpt områdena kring de inre gränserna att omvandlas från ytterområden till områden med tillväxt och möjligheter. Fullbordandet av den inre marknaden 1992 har lett till ökad produktion och sänkta kostnader inom EU genom avskaffade tullformaliteter, harmoniserade eller ömsesidigt erkända tekniska regler och lägre priser tack vare konkurrensen. Handeln inom EU har ökat med 15 % på tio år och tillväxten har stärkts och det har skapats cirka 2,5 miljoner fler arbetstillfällen.

De belägg som kommissionen samlade in i en gränsöverskridande granskning – *Cross-border review*⁴ – som pågick i mer än två år, visade emellertid att gränsområden generellt sett har sämre ekonomi än andra områden i en medlemsstat. Tillgången till offentliga tjänster som sjukhus och universitet⁵ är i allmänhet sämre i gränsområdena. Ofta är det fortfarande komplicerat och dyrt att ta sig fram mellan de olika administrativa och rättsliga systemen.

¹ Interreg, som även kallas det europeiska territoriella samarbetet (ETS), är ett av de två målen för sammanhållningspolitiken och bildar en ram för gemensamma åtgärder och politiskt utbyte mellan nationella, regionala och lokala aktörer från olika medlemsstater. Det övergripande målet för det europeiska territoriella samarbetet är att främja en harmonisk ekonomisk, social och territoriell utveckling inom unionen som helhet. Interreg är uppbyggt kring tre samarbetsområden: gränsöverskridande (Interreg A), transnationellt (Interreg B) och interregionalt (Interreg C). Interreg har hittills genomförts genom fem planeringsperioder: Interreg I (1990–1993), Interreg II (1994–1999), Interreg III (2000–2006), Interreg IV (2007–2013) och Interreg V (2014–2020).

² Artikel 7.1 a iv i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1299/2013 av den 17 december 2013 om särskilda bestämmelser för stöd från Europeiska regionala utvecklingsfonden till målet Europeiskt territoriellt samarbete (EUT L 347, 20.12.2013, s. 259).

³ Punkterna 3 och 13 i meddelandet till medlemsstaterna C(90) 1562/3 om fastställande av riktlinjer för de operativa program som medlemsstaterna ska upprätta inom ramen för ett gemenskapsinitiativ för gränsområden (Interreg) (EGT C 215, 30.8.1990, s. 4).

⁴ Se http://ec.europa.eu/regional_policy/en/policy/cooperation/european-territorial/cross-border/review/.

⁵ *Territories with specific geographical features*, Europeiska kommissionen, GD REGIO (2009), Working Paper nr 02/2009: http://ec.europa.eu/regional_policy/en/information/publications/working-papers/2009/territories-with-specific-geographical-features.

Privatpersoner, företag, myndigheter och icke-statliga organisationer har berättat för kommissionen om sina bitvis negativa erfarenheter av kontakter över internationella gränser. Därför antog kommissionen meddelandet *Att stärka tillväxt och sammanhållning i EU:s gränsområden*⁶ (nedan kallat *meddelandet om gränsområden*). I meddelandet belyser kommissionen vad EU och medlemsstaterna kan göra för att minska komplexiteten i, tidsåtgången och kostnaderna för interaktion över gränserna och för att främja gemensamt utnyttjande av tjänster vid de inre gränserna. Där diskuteras vad som behöver förbättras för att invånare och företag i gränsområden fullt ut ska kunna dra fördel av de möjligheter som erbjuds på ömse sidor gränsen och det föreslås en handlingsplan i tio punkter. En av punkterna gäller rättsliga och administrativa problem vid gränserna⁷.

Därför är det rimligt att anta att det är svårt att hantera rättsliga problem (framför allt de som rör hälso- och sjukvårdstjänster, arbetslagstiftning, skatt och affärsutveckling) och hinder till följd av skillnader i administrationskultur och nationella rättsliga ramar (eftersom detta kräver beslut som går utanför program- och projektledningsorganisationerna) enbart genom programmen i sig. Det finns redan effektiva mekanismer för det gränsöverskridande samarbetet på mellanstatlig, regional och lokal nivå⁸.

En specifik åtgärd som anges i punkt nio i meddelandet om gränsområden gäller ett initiativ som inleddes under Luxemburgs ordförandeskap 2015: Ett antal medlemsstater överväger fördelarna med ett nytt instrument för att förenkla gränsöverskridande projekt genom att på frivillig basis och efter överenskommelse med de ansvariga myndigheterna göra det möjligt att tillämpa en medlemsstats regler i den intilliggande medlemsstaten. Detta skulle gälla för ett visst projekt eller en viss insats som lokala och/eller regionala myndigheter har tagit initiativ till⁹. Kommissionen har följt arbetet noga, ställer sig bakom konceptet och föreslår därför en frivillig mekanism för att lösa rättsliga problem i gränsområden.

Läs mer om förslaget i avsnitt 5.

- **Förenlighet med befintliga bestämmelser inom området**

Interreg, som är det viktigaste finansieringsinstrumentet för sammanhållningspolitiken, ger stöd till program för gränsöverskridande samarbete i EU:s gränsområden, inklusive de som angränsar till Efta-länder. Som framgår av meddelandet om gränsområden har gränsområden dock generellt sett sämre ekonomi än andra områden i en medlemsstat. Dessa fortsatta svårigheter kan inte hanteras enbart med finansiering och investeringar som t.ex. Interreg. Därför krävs det åtgärder som går utöver och kompletterar EU:s finansiering i gränsområdena.

Det krävs en mekanism för att lösa rättsliga problem i gränsområdena som kan fungera som komplement både till ekonomiskt stöd inom ramen för Interreg och till institutionellt stöd,

⁶ Meddelande från kommissionen till rådet och Europaparlamentet *Att stärka tillväxt och sammanhållning i EU:s gränsområden*, COM(2017) 534 final, 20.9.2017.

⁷ Med *hinder vid gränserna* avses i meddelandet inte bara hinder för den fria rörligheten i den mening som EU-domstolen har fastställt, utan även lagar, regler eller administrativa metoder som hämmar gränsområdets potential i samspelet över gränsen.

⁸ Se SWD(2017) 307 final, punkt 3.1, s. 24, 25, 32, 36 och 48.

⁹ Underlag till det informella ministermötet om territoriell sammanhållning under Luxemburgs ordförandeskap, se <http://www.aménagement-territoire.public.lu/fr/eu-presidency/Informal-Ministerial-Meetings-on-Territorial-Cohesion-and-Urban-Policy-26-27-November-2015-Luxembourg-City.html#>. Se även SWD(2017) 307 final, punkt 3.9, s. 49.

som t.ex. europeiska grupperingar för territoriellt samarbete¹⁰, eftersom sådana grupperingar inte har lagstiftningsbehörighet för att undanröja rättsliga hinder¹¹.

- **Förenlighet med unionens politik inom andra områden**

Sammanhållningspolitiken och den inre marknaden förstärker varandra. Den mekanism som är tänkt att inrättas genom denna förordning bidrar till målen för meddelandet om gränsområden och stärker gränsområdenas potential, som delvis är outnyttjad på grund av de olika rättsliga systemen. I en undersökning som nyligen utfördes för kommissionens räkning¹² om de ekonomiska konsekvenser som hinder vid gränserna får för BNP och sysselsättning i inre gränsområden, beräknas att om endast 20 % av de befintliga hindren kunde undanröjas, skulle gränsområdenas BNP öka med 2 %. En mekanism för att lösa rättsliga problem i gränsområdena är alltså ett nödvändigt komplement till den inre marknadens funktion, som är ett centralt mål för unionen (artikel 3 i EU-fördraget och artikel 3.1 b i EUF-fördraget)¹³.

De bestämmelser som anges i detta förslag om rättsligt skydd för personer som är bosatta i ett gränsområde och anser sig förfördelade på grund av någon handling eller underlåtenhet till följd av myndigheternas tillämpning av mekanismen gäller framför allt förvaltningsrätt/offentlig rätt och påverkar inte den befintliga EU-lagstiftningen om lösning av lagkonflikter¹⁴, eftersom den EU-lagstiftningen enbart avser civilrätt. Denna förordning ska inte påverka tillämpningen av sådan lagstiftning (sådan EU-lagstiftning kan tillämpas på tvister om avtalsförpliktelser eller utomobligatoriska förpliktelser).

2. RÄTTSLIG GRUND, SUBSIDIARITETSPRINCIPEN OCH PROPORTIONALITETSPRINCIPEN

- **Rättslig grund**

Enligt artikel 175 tredje stycket i EUF-fördraget får särskilda åtgärder vidtas utanför de fonder som nämns i första stycket i samma artikel, i syfte att uppnå EUF-fördragets mål om ekonomisk och social sammanhållning. För att skapa en harmonisk utveckling på gemenskapens hela territorium och en starkare ekonomisk, social och territoriell sammanhållning måste det territoriella samarbetet intensifieras. Därför är det lämpligt att vidta åtgärder för att förbättra villkoren för att genomföra territoriella samarbetsinsatser.

¹⁰ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1082/2006 av den 5 juli 2006 om en europeisk gruppering för territoriellt samarbete (EGTS) (EUT L 210, 31.7.2006, s. 19).

¹¹ Se artikel 7.4 första stycket i förordning (EG) nr 1082/2006.

¹² Politecnico di Milano (2017) *Quantification of the effects of legal and administrative border obstacles in land border regions*, se COM(2017) 534 final, s. 6. Läs mer om detta i SWD(2017) 307 final, punkt 2.2, s. 20.

¹³ Se även skäl 9 i EU-fördraget (vår **fetstil**): ”SOM ÄR BESLUTNA att med beaktande av principen om en hållbar utveckling och inom ramen för en **förverkligad inre marknad, en ökad sammanhållning** och ett förbättrat miljöskydd främja ekonomiska och sociala framsteg för sina folk samt att genomföra en politik som säkerställer att framsteg i fråga om ekonomisk integration åtföljs av motsvarande framsteg på andra områden...”

¹⁴ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1215/2012 av den 12 december 2012 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område, EUT L 351, 20.12.2012, s. 1 (omarbetning av Bryssel I-förordningen).

Rådets förordning (EG) nr 2201/2003 av den 27 november 2003 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar i äktenskapsmål och mål om föräldraansvar samt om upphävande av förordning (EG) nr 1347/2000, (EUT L 338, 23.12.2003, s. 1) (Bryssel II-förordningen). Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 593/2008 av den 17 juni 2008 om tillämplig lag för avtalsförpliktelser (Rom I), (EUT L 177, 4.7.2008, s. 6).

Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 864/2007 av den 11 juli 2007 om tillämplig lag för utomobligatoriska förpliktelser (Rom II) (EUT L 199, 31.7.2007, s. 40).

- **Subsidiaritet**

Förutsättningarna för territoriellt samarbete bör skapas i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5.3 i EU-fördraget. Medlemsstaterna har tagit individuella, bilaterala och även multilaterala initiativ för att lösa rättsliga problem vid gränserna. Sådana mekanismer finns dock inte i alla medlemsstater och rör inte alla gränser i en viss medlemsstat. De finansieringsinstrument (främst Interreg) och rättsliga instrument (främst de europeiska grupperingarna för territoriellt samarbete) som hittills har införts på EU-nivå har inte varit tillräckliga för att lösa de rättsliga problemen vid gränserna i hela EU. Målen för den föreslagna åtgärden kan alltså inte i tillräcklig utsträckning uppnås av medlemsstaterna, vare sig på central nivå eller på regional och lokal nivå, utan kan, på grund av den föreslagna åtgärdens omfattning och effekt, bättre uppnås på unionsnivå. Därför krävs det ytterligare insatser från unionens lagstiftare.

Proportionalitet

I enlighet med proportionalitetsprincipen i artikel 5.4 i EU-fördraget bör EU-åtgärder till innehåll och form inte gå utöver vad som är nödvändigt för att nå målen i fördragen. Det är frivilligt att använda den särskilda mekanism som inrättas genom denna förordning. En medlemsstat får besluta att vid en viss gräns mot en eller flera angränsande medlemsstater fortsätta att lösa rättsliga problem i ett visst gränsområde genom de effektiva mekanismer som staten har infört på nationell nivå eller som den, formellt eller informellt, har infört tillsammans med en eller flera angränsande medlemsstater. I sådant fall får medlemsstaten välja att inte använda den mekanism som inrättas genom denna förordning. På samma sätt får en medlemsstat besluta att vid en viss gräns till en eller flera angränsande medlemsstater ansluta sig till en befintlig effektiv mekanism som, formellt eller informellt, har inrättats av en eller flera angränsande medlemsstater. Om den mekanismen tillåter medlemsstaten att ansluta sig får den välja att inte använda den mekanism som inrättas genom denna förordning. Denna förordning går alltså inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå målen för de gränsområden där medlemsstaterna saknar effektiva mekanismer för att lösa rättsliga problem.

- **Val av instrument**

Som anges i avsnitt 1 har medlemsstaterna tagit individuella, bilaterala och även multilaterala initiativ för att lösa rättsliga problem vid gränserna.

Genom en förordning införs en skyldighet för medlemsstaterna att för varje gräns mot en annan medlemsstat inrätta en mekanism för att lösa rättsliga problem i ett gemensamt gränsområde, samtidigt som de får genomföra andra effektiva mekanismer.

En rekommendation skulle inte vara det mest effektiva instrumentet, eftersom rekommendationer inte är bindande (se artikel 288 femte stycket i EUF-fördraget).

Ett direktiv skulle inte heller vara det mest effektiva instrumentet, eftersom det med avseende på det resultat som ska uppnås är bindande för varje medlemsstat till vilken det är riktat, men överlåter åt de nationella myndigheterna att bestämma form och tillvägagångssätt för genomförandet (se artikel 288 tredje stycket i EUF-fördraget). Som anges i avsnitt 3.2 i meddelandet om gränsområden kan ett EU-direktiv som införlivas i två grannmedlemsstater skapa två olika system som sedan möts vid de inre gränserna. Detta kan skapa svårigheter och ibland även rättslig osäkerhet, vilket ökar kostnaderna¹⁵. Detta förslag avser just en mekanism

¹⁵ I t.ex. Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/24/EU av den 26 februari 2014 om offentlig upphandling anges 19 tillfällen där minimistandarder ska tillämpas, t.ex. för att fastställa vissa

för att inrätta en metod på EU-nivå, eftersom endast ett fåtal medlemsstater har infört en annan metod. Ett direktiv skulle alltså kunna skapa nya skillnader i gränsområdena.

3. RESULTAT AV EFTERHANDSUTVÄRDERINGAR, SAMRÅD MED BERÖRDA PARTER OCH KONSEKVENSBEDÖMNINGAR, GRUNDLÄGGANDE RÄTTIGHETER

- **Efterhandsutvärderingar/kontroller av ändamålsenligheten med befintlig lagstiftning**

Ej tillämpligt: ny lagstiftning

- **Samråd med berörda parter**

Konceptet med en gränsöverskridande politik härrör från det arbete som det luxemburgska rådsordförandeskapet utförde 2015 och som ledde till att medlemsstaterna inrättade en informell arbetsgrupp som har haft regelbundna möten sedan dess. Den informella arbetsgruppen har undersökt sätt att förenkla lösningen av kvarvarande gränsproblem, framför allt i genomförandet av gränsöverskridande projekt. Den har fört fram tanken på att reglerna i en medlemsstat (lagar, andra författningar, normer) ska tillämpas även på andra sidan gränsen, i grannmedlemsstaten. Mellan tio och femton medlemsstater brukar delta i gruppens möten. Olika grupperingar av medlemsstater har också varit aktiva, framför allt Beneluxunionen och Nordiska ministerrådet.

Andra berörda parter, särskilt gränsområden och institutioner, har efterfrågat ett sådant instrument under ganska lång tid. Detta framkom särskilt tydligt under GD Regional- och stadspolitikens gränsöverskridande granskning 2015–2017. Under granskningen genomfördes ett offentligt samråd på alla officiella EU-språk och det kom in mer än 620 svar. På frågan om en eventuell lösning på gränsfrågor uppmanades kommissionen uttryckligen av flera svarande att arbeta för större flexibilitet i hur nationell/regional lagstiftning tillämpas i gränsområden. Tanken på att ”befria” ett gränsområde från nationell lagstiftning eller anpassa den till förhållandena vid gränsen fördes fram flera gånger.

I utkastet till yttranden från Regionkommittén och Europaparlamentet som svar på meddelandet *Att stärka tillväxt och sammanhållning i EU:s gränsområden* välkomnas också förslaget om att utveckla ett sådant instrument. Båda yttrandena kommer att antas under sommaren 2018.

- **Konsekvensbedömning**

Interregprogrammets konsekvenser och europeiska mervärde är väl kända. I många fall beror gränsöverskridande hinder (framför allt i fråga om hälso- och sjukvårdstjänster, arbetslagstiftning, kollektivtrafik och affärsutveckling) dock på skillnader i administrativa metoder och nationella rättsliga ramar. Sådana skillnader är svåra att hantera enbart genom programmen, eftersom det krävs beslut som går utanför programstrukturerna.

Därför undersökte det luxemburgska ordförandeskapet och flera medlemsstater 2015 möjligheten att använda en medlemsstats regler i en angränsande medlemsstat. Kommissionen föreslår att sådana lösningar ska underlättas genom ett standardiserat rättsligt instrument

Det finns två alternativ, nämligen ett europeiskt gränsöverskridande åtagande (nedan kallat *åtagandet*) (som i sig gör det möjligt att medge undantag från vanliga regler) eller ett europeiskt gränsöverskridande uttalande (nedan kallat *uttalandet*) (de undertecknande

tidsgränser. Detta skapar 19 potentiella tillfällen där gränsöverskridande offentlig upphandling kan bli särskilt problematisk, eftersom vissa medlemsstater kommer att tillämpa längre tidsfrister än andra.

staterna åtar sig formellt att lagstifta för att ändra de vanliga reglerna). Mekanismen kommer att

- vara frivillig: medlemsstaterna får välja att använda mekanismen eller använda andra effektiva mekanismer för att lösa rättsliga problem vid gränserna,
- vara inriktad på landgränser inom EU, men kommer också att tillåta medlemsstaterna att tillämpa mekanismen på havsgränser och yttre gränser,
- omfatta gemensamma projekt för infrastruktur som påverkar ett gränsområde eller en tjänst av allmänt ekonomiskt intresse i ett gränsområde.

Om 20 % av de befintliga rättsliga och administrativa problemen vid de inre gränserna kunde lösas, skulle gränsområdenas BNP öka med 2 %. Åtagandet bidrar till detta genom att erbjuda en kostnadsfri rättslig ram för att minska kostnaderna och starttiderna för vissa gränsöverskridande projekt.

Ramen skulle bidra till att lösa vissa kostsamma svårigheter med att genomföra gränsöverskridande projekt. Den är dock ingen allt-i-ett-lösning, utan ger medlemsstaterna möjlighet att utforma de lösningar som passar bäst för det regionala sammanhanget.

- **Förenkling**

Ej tillämpligt: ny lagstiftning

- **Grundläggande rättigheter**

Enligt artikel 6 i EU-fördraget erkänner unionen de rättigheter, friheter och principer som fastställs i stadgan om de grundläggande rättigheterna och som har samma rättsliga värde som fördragen. De grundläggande rättigheterna, såsom de garanteras i europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna och såsom de följer av medlemsstaternas gemensamma konstitutionella traditioner, ingår dessutom i unionsrätten som allmänna principer.

Detta förslag gäller en rättslig mekanism för att lösa rättsliga gränsproblem och riktar sig därför huvudsakligen till myndigheter i medlemsstaterna. Invånarna bör gynnas av de lösningar som införs. Att rättsliga gränsproblem löses enligt detta förslag bör hjälpa invånarna i gränsområden att åtnjuta sina grundläggande rättigheter. Detta gäller framför allt rätt till skydd av personuppgifter (artikel 8), rätt till utbildning, inklusive tillgång till yrkesutbildning och fortbildning (artikel 14), frihet att välja ett yrke och rätten att delta i arbete (artikel 15), särskilt frihet att söka anställning, arbeta, etablera sig samt tillhandahålla tjänster i varje medlemsstat, näringsfrihet (artikel 16), tillgång till social trygghet och socialt stöd (artikel 34), tillgång till hälso- och sjukvård (artikel 35), och tillgång till tjänster av allmänt ekonomiskt intresse (artikel 36).

Förslaget omfattar därför även frågan om effektivt rättsligt skydd för invånare i gränsområden.

4. BUDGETKONSEKVENSER

Detta förslag väntas inte få några direkta budgetkonsekvenser, eftersom det handlar om att inrätta en mekanism, inte ett finansieringsinstrument.

Att kommissionens kontaktpunkt för gränserna deltar kommer inte att få några direkta budgetkonsekvenser, eftersom den redan har inrättats och tilldelats egen personal.

5. ÖVRIGA INSLAG

- **Genomförandeplaner samt åtgärder för övervakning, utvärdering och rapportering**

I likhet med alla EU-förordningar skulle den föreslagna förordningen till alla delar vara bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater. Enligt artikel 291.1 i EUF-fördraget ska medlemsstaterna vidta alla nationella lagstiftningsåtgärder som är nödvändiga för att genomföra unionens rättsligt bindande akter. Som anges i avsnitt 3.2 i meddelandet om gränsområden har medlemsstaterna även när det finns EU-lagstiftning en viss grad av flexibilitet och självbestämmande över hur de tillämpar lagstiftningen i sina nationella system och de närmare villkoren för genomförandet av EU-förordningar. När två olika system sedan möts vid de inre gränserna kan detta skapa svårigheter och ibland även rättslig osäkerhet, vilket leder till ökade kostnader. Därför behövs enhetliga villkor för genomförande av bindande EU-rättsakter. Enligt artikel 291.2 i EUF-fördraget får kommissionen tilldelas genomförandebefogenheter genom den föreslagna förordningen. Precis som metoden för att kontrollera genomförandet av andra rättsakter på EU-nivå¹⁶, är detta förslag begränsat till att kräva att medlemsstaterna ska överlämna sina nationella genomförandebestämmelser till kommissionen som sedan ska bedöma om de nationella reglerna genomför förordningen på ett effektivt sätt.

För att bedöma om den mekanism som inrättas genom förslaget till förordning är ett ytterligare effektivt verktyg för att lösa rättsliga problem i gränsområden bör kommissionen i enlighet med agendan för bättre lagstiftning¹⁷ utvärdera den befintliga lagstiftningen. Därför föreslås att kommissionen precis som för de europeiska grupperingarna för territoriellt samarbete ska lämna in en rapport till Europaparlamentet, rådet och Regionkommittén om tillämpningen av den föreslagna förordningen, med indikatorer för att utvärdera dess effektivitet, ändamålsenlighet, relevans, europeiska mervärde och utrymme för förenklingar inom fem år efter det att den föreslagna förordningen har börjat tillämpas.

- **Ingående redogörelse för de specifika bestämmelserna i förslaget**

Kapitel 1 – Allmänna bestämmelser (artiklarna 1–7)

I avdelning 1 anges förordningens syfte och tillämpningsområde, definitioner och förtydliganden, medlemsstaternas möjlighet att välja huruvida de ska använda den mekanism som inrättas genom detta förslag, de nationella och regionala samordningspunkterna i medlemsstaterna och en samordningspunkt på EU-nivå.

Syftet (**artikel 1**) är att inrätta en mekanism för att i ett gemensamt gränsområde i en viss medlemsstat tillämpa rättsliga bestämmelser från den angränsande medlemsstaten, om tillämpningen av de egna lagarna skulle innebära ett rättsligt problem för att genomföra ett gemensamt projekt (som kan vara infrastruktur eller en tjänst av allmänt ekonomiskt intresse).

Mekanismen innebär att det görs ett europeiskt gränsöverskridande åtagande (nedan kallat *åtagande*), som har direkt effekt, eller ett europeiskt gränsöverskridande uttalande (nedan kallat *uttalande*) som kräver ytterligare ett lagstiftningsförfarande i medlemsstaten.

¹⁶ Se artikel 16 tredje stycket i förordning (EU) nr 1082/2006: ”Medlemsstaten ska till kommissionen överlämna alla bestämmelser som antagits enligt denna artikel samt alla ändringar av dem.”

¹⁷ Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, Europeiska rådet och rådet *Bättre lagstiftning: Bättre resultat för ett starkare EU*, COM(2016) 615 final, 14.9.2016.

Den föreslagna förordningens tillämpningsområde (**artikel 2**) omfattar gemensamma gränsområden vid landgränser. Enligt de belägg som samlades in under den gränsöverskridande granskningen och vad som anges i meddelandet om gränsområden är det framför allt människor som är verksamma över landgränser som drabbas av rättsliga problem, eftersom de korsar gränsen varje dag eller vecka för att arbeta, studera, handla eller använda kollektiva nyttigheter och tjänster av allmänt ekonomiskt intresse, eller en kombination av dessa saker.

I **artikel 3** fastställs definitioner som behövs för att genomföra den föreslagna förordningen, tillsammans med vissa förtydliganden, framför allt i fråga om medlemsstater som omfattar flera territoriella enheter med lagstiftningsbefogenheter, för att säkerställa att alla berörda nivåer i en medlemsstat kan ändra de rättsliga hinder som omfattas av deras behörighet, i förekommande fall.

För att respektera subsidiaritetsprincipen får medlemsstaterna välja att använda den mekanism som införs genom den föreslagna förordningen eller fortsätta att använda andra effektiva mekanismer för att avhjälpa rättsliga hinder, eller, för vissa gränser, ansluta sig till andra effektiva mekanismer (**artikel 4**). De flesta medlemsstater kommer antagligen att behöva anta lagstiftning först, för att de behöriga myndigheterna ska kunna göra ett åtagande som skulle tillåta medlemsstaten att överföra rättsliga bestämmelser från den angränsande medlemsstaten och därmed göra undantag från sina normalt tillämpliga nationella bestämmelser. Vissa medlemsstater kanske enbart tillåter sina behöriga myndigheter att underteckna ett uttalande som innebär att medlemsstaten åtar sig att lagstifta om undantag från de normalt tillämpliga nationella bestämmelser genom en formell rättsakt. När det är fråga om åtagandet, som har direkt effekt, kommer de normalt tillämpliga nationella bestämmelserna att finnas kvar, men åtagandet skapar ett undantag från dem. När det är fråga om ett uttalande kommer de normalt tillämpliga nationella bestämmelserna att ändras formellt för att medge ett uttryckligt undantag.

Medlemsstater som väljer den mekanism som inrättas genom den föreslagna förordningen är skyldiga att inrätta en nationell gränsöverskridande samordningspunkt, eller, när det gäller federala stater, regionala gränsöverskridande samordningspunkter (**artikel 5**). I **artikel 6** förtecknas slutligen uppgifterna för den samordningspunkt på EU-nivå som anges i meddelandet om gränsområden och som redan har inrättats inom kommissionens generaldirektorat för regional- och stadspolitik. För att säkerställa enhetliga villkor för genomförandet av denna förordning tilldelas kommissionen i **artikel 7** genomförandebefogenheter i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 182/2011¹⁸ för att upprätta en databas och införa regler för underhåll av den, skydd av uppgifter och den modell som ska användas när de gränsöverskridande samordningspunkterna lämnar in information om genomförandet och användningen av mekanismen. Databasen måste uppfylla bestämmelserna om uppgiftsskydd enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 45/2001¹⁹.

¹⁸ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 182/2011 av den 16 februari 2011 om fastställande av allmänna regler och principer för medlemsstaternas kontroll av kommissionens utövande av sina genomförandebefogenheter (EUT L 55, 28.2.2011, s. 13).

¹⁹ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 45/2001 av den 18 december 2000 om skydd för enskilda då gemenskapsinstitutionerna och gemenskapsorganen behandlar personuppgifter och om den fria rörligheten för sådana uppgifter (EGT L 8, 12.1.2001, s. 1).

Kapitel 2 – Förfarande för att utfärda ett åtagande eller uttalande (artiklarna 8–17)

I förfarandet för att utfärda ett åtagande eller uttalande ingår att upprätta och lämna in initiativdokument (**artiklarna 8 och 9**), som ska utarbetas av initiativtagaren, en preliminär analys av den medlemsstat som uppmanas att överföra de rättsliga bestämmelserna i den angränsande medlemsstaten över gränsen (**artiklarna 10 och 11**), utarbetande av det åtagande eller uttalande som ska ingå (**artiklarna 12–15**) och slutligen utfärdandet av åtagandet eller uttalandet, som därefter ska undertecknas av de behöriga myndigheterna i båda medlemsstaterna (**artiklarna 16 och 17**).

I **artikel 8** fastställs vem som kan vara initiativtagare: a) det offentliga eller privata organ som ansvarar för att ta initiativ till eller både ta initiativ till och genomföra ett gemensamt projekt (t.ex. att det företag som organiserar kollektivtrafiken i Strasbourg planerar att förlänga en spårvagnslinje över gränsen till den tyska staden Kehl), eller b) en eller flera lokala eller regionala myndigheter som ligger i ett visst gränsområde eller som utövar offentliga befogenheter i det gränsområdet (t.ex. staden Strasbourg eller den interregionala strukturen Strasbourg Eurométropole eller staden Kehl), eller c) ett organ som kan, men inte måste vara, en juridisk person, som har inrättats för gränsöverskridande samarbete och som ligger i eller åtminstone delvis omfattar ett visst gränsområde, däribland europeiska grupperingar för territoriellt samarbete enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1082/2006, Euroregioner, Euregios och liknande organ (t.ex. EGTS Eurodistrict Strasbourg–Ortenau), eller d) en organisation som har inrättats för gränsområdets räkning för att främja gränsområdenas intressen eller underlätta nätverksarbete och erfarenhetsutbyte för aktörer, t.ex. Europeiska gränsregionförbundet, *Mission Opérationnelle Transfrontalière* eller centraleuropeiska tjänsten för gränsöverskridande initiativ, eller e) flera av de enheter som avses i leden a–d tillsammans.

Initiativtagaren ska utarbeta ett initiativdokument som omfattar de delar som anges i **artikel 9**. Undantaget från den normalt tillämpliga nationella lagen ska begränsas till vad som är absolut nödvändigt i fråga om både det territorium som omfattas och varaktighet.

De viktigaste aktörerna i de medlemsstater som uppmanas att utfärda ett åtagande eller uttalande är de respektive nationella eller regionala gränsöverskridande samarbetspunkterna, som ska samordna med alla behöriga myndigheter i medlemsstaten och med sina motsvarigheter i den angränsande medlemsstaten (**artiklarna 10 och 11**). Inom en viss tidsfrist måste den gränsöverskridande samarbetspunkten reagera och fatta beslut om huruvida ett förfarande ska inledas för att utfärda ett åtagande eller uttalande, huruvida det verkligen föreligger ett rättsligt problem och huruvida man har hittat en lösning som kan tillämpas på ett eller flera rättsliga problem. Initiativtagaren får uppmanas att ändra eller komplettera sitt dokument (**artikel 12**).

När initiativdokumentet anses vara komplett ska den gränsöverskridande samordningspunkten utarbeta ett förslag till åtagande eller uttalande och inom en viss tidsfrist komma överens om texten med den andra medlemsstaten (**artiklarna 13–15**) och slutligen ingå åtagandet eller uttalandet (**artiklarna 16 och 17**). Det undertecknade åtagandet eller uttalandet måste innehålla de delar som anges i artikel 14.1. Det undertecknade åtagandet eller uttalandet ska överlämnas, inte bara till initiativtagaren, utan även till den gränsöverskridande samordningspunkten i den angränsande medlemsstaten, den behöriga myndigheten i den egna medlemsstaten, EU:s samordningspunkt och den myndighet eller det organ som har utsetts för den åtagande medlemsstaten för offentliggörande (**artikel 17.2 e**).

Kapitel 3 – Genomförande och övervakning av åtaganden eller uttalanden (artiklarna 18–20)

Åtagandet ska i förekommande fall genomföras genom ändring av befintliga administrativa akter som baseras på den normalt tillämpliga lagen eller genom att nya administrativa akter antas som baseras på den lag som har hämtats från andra sidan gränsen (**artikel 18**). Om flera myndigheter är behöriga för olika aspekter av ett komplext rättsligt problem måste åtagandet åtföljas av en tidpslan för var och en av dem. Med respekt för subsidiaritetsprincipen ska antagandet och överföringen av dessa ändrade eller nya administrativa akter styras av den nationella förvaltningsprocessrätten (artikel 18.5).

Uttalandet ska genomföras genom ett eller flera förslag till det behöriga lagstiftande organet för att ändra den nationella lagen så att den omfattar de undantag som krävs (**artikel 19**).

När alla planerade steg har genomförts måste den gränsöverskridande samordningspunkten i båda fallen informera sin motsvarighet i den andra medlemsstaten och EU:s samordningspunkt (artikel 18.4 och 18.5 samt artikel 19.6 och 19.7).

Medlemsstaterna får besluta att den gränsöverskridande samordningspunkten ska få påminna den behöriga myndigheten om att följa de tidsfrister och tidsplaner som avses i artiklarna 14.3 och 18.1 och får informera tillsynsmyndigheten för den behöriga åtagande myndigheten eller den behöriga ministern om att tidsfrister eller tidsplaner som har fastställts i ett visst åtagande eller uttalande inte har följts (artikel 6.2 e).

Medlemsstaterna bör fastställa vilka myndigheter som ska övervaka efterlevnaden av ett visst åtagande och av de ändrade bestämmelser som antagits enligt ett uttalande (**artikel 20**). Respekten för adressaternas skyldigheter och rättigheter bör övervakas på grundval av de administrativa akterna. Medlemsstaterna bör få avgöra om denna övervakning ska åläggas de myndigheter i medlemsstaten som har överfört sina rättsliga bestämmelser, eftersom dessa myndigheter har större kännedom om dessa regler, eller ska åläggas myndigheterna i den medlemsstat där bestämmelserna tillämpas, eftersom de myndigheterna har större kännedom om det resterande rättsliga systemet i de åtagande medlemsstaterna och den lag som styr adressaterna.

Kapitel 4 – Rättsligt skydd inom ramen för åtaganden och uttalanden (artiklarna 21 och 22)

Med hänsyn till erfarenheten av förhandlingarna om förordningen om europeiska grupperingar för territoriellt samarbete och som svar på vissa medlemsstaters specifika farhågor, är det lämpligt att ta upp frågan om det rättsliga skyddet för personer som är bosatta i ett gränsområde och som upplever sig förfördelade av någon handling eller underlåtenhet till följd av myndigheternas tillämpning av en annan medlemsstats rättsliga bestämmelse inom ramen för ett åtagande eller uttalande (**artikel 21.1**).

För både åtaganden och uttalanden ska lagen i den angränsande medlemsstaten tillämpas i den medlemsstat som gör åtagandet som om den var en del av den medlemsstatens egen lagstiftning, och det rättsliga skyddet ska därför vara en fråga för domstolarna i den medlemsstat som gör åtagandet, även när personer har sin juridiska hemvist i den överförande medlemsstaten. Detsamma ska gälla för rättslig prövning av den medlemsstat vars administrativa akter angrips (**artikel 21.2**). Ett förvaltningsbeslut som tillåter spårvagnsdrift på tyskt territorium enligt fransk lag ska t.ex. endast prövas i tysk domstol.

En annan metod gäller rättslig prövning av övervakningen av hur åtagandet och uttalandet tillämpas. I det fall en myndighet från den angränsande medlemsstaten (t.ex. Frankrike) har gått med på att övervaka tillämpningen av den ändrade lagen i Tyskland (genom integrering av franska bestämmelser och genom undantag från de normalt tillämpliga tyska bestämmelserna) och får vidta åtgärder i fråga om personer som är bosatta i gränsområdet i eget namn, är det domstolarna i den medlemsstat där de personerna har sin juridiska hemvist som är behöriga (**artikel 22.1**). Om en fransk myndighet i eget namn kan anta en administrativ akt som riktar sig till spårvagnsoperatören som har sin juridiska hemvist i Frankrike (om att spårvagnsoperatören inte har följt den franska lagen om tekniska krav på elektroniska signaler på tyskt territorium) är det alltså de franska domstolarna som är behöriga. Om den behöriga överförande myndigheten däremot inte får vidta åtgärder i eget namn, utan endast för den behöriga myndighetens räkning i den medlemsstat som har gjort åtagandet, är det domstolarna i den medlemsstaten som är behöriga, oavsett personens juridiska hemvist (**artikel 22.2**). Om den franska myndigheten alltså övervakar efterlevnaden av fransk lag, men den administrativa akten antas i en tysk myndighets namn, är det de tyska domstolarna som är behöriga.

Kapitel 5 – Genomförande och slutbestämmelser (artiklarna 23–26)

För att garantera enhetliga villkor för genomförandet av denna förordning, framför allt i fråga om utbyte av information mellan de gränsöverskridande samordningspunkterna och kommissionen via en databas som upprättas och underhålls av kommissionen, bör kommissionen tilldelas genomförandebefogenheter i enlighet med kommittéförfarandet. Av praktiska skäl och för samordningsändamål blir det samordningskommittén för de europeiska struktur- och investeringsfonderna (**artikel 23**).

I slutbestämmelserna²⁰ fastställs medlemsstaternas skyldighet att anta de nationella bestämmelser som krävs för att den föreslagna förordningen ska tillämpas effektivt (**artikel 24.1**) och att informera kommissionen inom ett år efter den föreslagna förordningens ikraftträdande om de nationella genomförandebestämmelserna och om inrättandet av nationella eller regionala gränsöverskridande samordningspunkter (**artikel 24.2**).

Eftersom de bestämmelserna kommer att ange vilka gränsområden i en viss medlemsstat som ska omfattas av mekanismen kommer kommissionen att kunna bedöma om medlemsstaten har valt en annan mekanism för de gränser som inte anges. Medlemsstaterna bör dock även uttryckligen informera kommissionen om de har gjort ett sådant val enligt artikel 4. Då kommer emellertid ingen tidsfrist att tillämpas (**artikel 24.3**).

I **artikel 25** införs en skyldighet för kommissionen att lägga fram en rapport om tillämpningen av den föreslagna förordningen inom fem år efter antagandet.

Tillämpningen av förordningen bör skjutas upp med ett år efter dess ikraftträdande, för att medlemsstaterna ska få ett år på sig för att anta sina nationella genomförandebestämmelser (**artikel 26**).

²⁰ Baserat på erfarenheten av motsvarande bestämmelser i förordning (EG) nr 1082/2006 (artiklarna 16–18).

Förslag till

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING

om en mekanism för lösning av rättsliga och administrativa problem i ett gränsöverskridande sammanhang

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA FÖRORDNING

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 175 tredje stycket,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

efter översändande av utkastet till lagstiftningsakt till de nationella parlamenten,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande²¹,

med beaktande av Regionkommitténs yttrande²²,

i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet, och

av följande skäl:

- (1) Enligt artikel 175 tredje stycket i fördraget får särskilda åtgärder vidtas utanför de fonder som nämns i första stycket i samma artikel, i syfte att uppnå fördragets mål om ekonomisk och social sammanhållning. För att uppnå harmonisk utveckling på unionens hela territorium och en starkare ekonomisk, social och territoriell sammanhållning måste det territoriella samarbetet stärkas. Därför är det lämpligt att vidta de åtgärder som krävs för att skapa bättre förutsättningar för territoriellt samarbete.
- (2) I artikel 174 i fördraget erkänns de utmaningar som gränsområdena ställs inför, och där föreskrivs att unionen ska uppmärksamma dessa regioner särskilt i sina åtgärder för att stärka den ekonomiska, sociala och territoriella sammanhållningen i unionen. Till följd av ökningen av antalet land- och sjögränser har unionen och dess närmaste grannar i Europeiska frihandelssammanslutningen (Efta) fyrtio inre landgränser.
- (3) I meddelandet *Att stärka tillväxt och sammanhållning i EU:s gränsområden*²³ (nedan kallat *gränsregionmeddelandet*) konstaterar kommissionen att den europeiska integrationsprocessen under de senaste årtiondena har hjälpt de inre gränsregionerna att omvandlas från huvudsakligen perifera områden till områden som kännetecknas av tillväxt och möjligheter. Fullbordandet av den inre marknaden 1992 har lett till ökad produktion och sänkta kostnader inom unionen genom avskaffade tullformaliteter, harmoniserade eller ömsesidigt erkända tekniska regler och lägre priser tack vare konkurrensen. Handeln inom EU har ökat med 15 % på tio år, och tillväxten har stärkts och det har skapats cirka 2,5 miljoner fler arbetstillfällen.

²¹ Ännu ej offentliggjort i EUT.

²² Ännu ej offentliggjort i EUT.

²³ Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet och rådet: *Att stärka tillväxt och sammanhållning i EU:s gränsområden*, COM(2017) 534 final, 20.9.2017.

- (4) Av gränsregionmeddelandet framgår också att det fortfarande finns en rad rättsliga hinder i gränsregionerna, särskilt avseende hälso- och sjukvård, arbetsrätt, skatter, företagsutveckling samt hinder som beror på skillnader i förvaltningskultur och nationella regelverk. Varken medel från europeiskt territoriellt samarbete eller institutionellt stöd till samarbete genom de europeiska grupperingarna för territoriellt samarbete (EGTS) räcker ensamt till för att komma till rätta med dessa hinder, som utgör verkliga hinder för effektivt samarbete.
- (5) Sedan 1990 har program inom målet europeiskt territoriellt samarbete, bättre känt som Interreg²⁴, stött program för gränsöverskridande samarbete längs unionens gränsområden, även längs gränserna till Eftaländerna. Tusentals projekt och initiativ har finansierats och bidragit till att förbättra integrationen i EU. De viktigaste resultaten av Interregprogrammen är ökat förtroende, bättre anslutningsmöjligheter, bättre miljö, bättre hälsa och ökad ekonomisk tillväxt. Från projekt människor emellan till infrastrukturinvesteringar och stöd till initiativ för samarbete mellan olika institutioner har Interreg gett konkreta resultat för gränsregionerna och bidragit till deras utveckling. Interreg har också främjat samarbetet längs vissa sjögränser. Rättsliga hinder är dock en mycket mindre fråga för sjögränserna på grund av att det är fysiskt omöjligt att passera gränsen dagligen eller flera gånger i veckan för arbete, utbildning, handel, användning av infrastruktur och tjänster av allmänt ekonomiskt intresse eller för räddningstjänst.
- (6) Ekonomiskt stöd från Interreg till gränsöverskridande samarbete har kompletterats med EGTS som inrättades 2006 enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1082/2006²⁵. Enligt artikel 7.4 första stycket i förordning (EG) nr 1082/2006 får en EGTS inte ägna sig åt myndighetsutövning för att lösa rättsliga och administrativa problem i ett gränsöverskridande sammanhang.
- (7) I gränsregionmeddelandet hänvisade kommissionen bland annat till ett initiativ som inleddes under det luxemburgska ordförandeskapet 2015: Ett antal medlemsstater överväger lämpligheten av ett nytt instrument för att förenkla gränsöverskridande projekt som gör det möjligt att på frivillig grund och med godkännande av de behöriga myndigheterna tillämpa en medlemsstats regler i en angränsande medlemsstat. Detta är tänkt att gälla ett enskilt projekt eller en åtgärd under en begränsad tid, inom ett gränsområde och som har inletts av lokala eller regionala myndigheter.
- (8) Även om ett antal effektiva mekanismer för gränsöverskridande samarbete redan finns på mellanstatlig, regional och lokal nivå i vissa regioner i unionen, täcker de inte alla gränsregioner i EU. För att komplettera de befintliga systemen är det därför nödvändigt att inrätta en frivillig mekanism för att lösa juridiska och administrativa problem i alla gränsregioner (nedan kallad *mekanismen*).
- (9) Med full respekt för medlemsstaternas konstitutionella och institutionella struktur bör det vara frivilligt att använda mekanismen för de gränsregioner i en viss medlemsstat där en annan effektiv mekanism finns eller kan inrättas med de angränsande medlemsstaterna. Den bör bestå av två åtgärder: undertecknande och ingående av ett europeiskt gränsöverskridande åtagande (nedan kallat *åtagande*) eller undertecknande av ett europeiskt gränsöverskridande uttalande (nedan kallat *uttalande*).

²⁴ Fem programperioder i Interreg har avlöst varandra: Interreg I (1990–1993), Interreg II (1994–1999), Interreg III (2000–2006), Interreg IV (2007–2013) och Interreg V (2014–2020).

²⁵ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1082/2006 av den 5 juli 2006 om en europeisk gruppering för territoriellt samarbete (EGTS) (EUT L 210, 31.7.2006, s. 19).

- (10) Åtagandet bör ha direkt effekt, det vill säga att vissa rättsliga bestämmelser i en medlemsstat ska tillämpas på den angränsande medlemsstatens territorium i enlighet med åtagandet. Det bör också vara godtagbart att medlemsstaterna behöver anta en rättsakt för att ett åtagande ska kunna ingås, så att man undviker att nationell lagstiftning som antagits formellt av en lagstiftande församling upphävs av en annan instans än denna lagstiftande församling, i strid med principerna om rättssäkerhet eller insyn.
- (11) För uttalandet skulle det fortfarande krävas ett lagstiftningsförfarande i medlemsstaten. Den myndighet som ingår uttalandet bör avge en formell förklaring att den inom en viss tid kommer att inleda det lagstiftningsförfarande som krävs för att ändra den normalt tillämpliga nationella lagstiftningen och sedan genom ett uttryckligt undantag tillämpa en angränsande medlemsstats lagstiftning.
- (12) Rättsliga hinder drabbar främst personer som bor längs landgränser, eftersom människor passerar gränserna dagligen eller flera gånger i veckan. För att fokusera denna förordnings verkan till de regioner som ligger närmast gränsen och har mest integration och samverkan med de angränsande medlemsstaterna, bör denna förordning tillämpas på gränsöverskridande regioner i den meningen att de omfattar territoriet i angränsande landgränsregioner i två eller flera medlemsstater på Nuts 3-nivå²⁶. Detta bör inte hindra medlemsstaterna från att tillämpa mekanismen även på sjögränser och andra yttre gränser än dem med Eftaländerna.
- (13) För att samordna verksamheten vid olika myndigheter, som i vissa medlemsstater inbegriper nationella och regionala lagstiftande församlingar, bör varje medlemsstat som väljer att införa mekanismen, inom den medlemsstaten och mellan en eller flera angränsande medlemsstater, vara skyldig att inrätta nationella och i förekommande fall regionala gränsöverskridande samordningspunkter och fastställa dessas uppgifter och behörighet under de olika stegen i mekanismen avseende initiativtagande, ingående, genomförande och övervakning av åtaganden och uttalanden.
- (14) Kommissionen bör inrätta ett samordningsorgan på unionsnivå, vilket tillkännagavs i gränsregionmeddelandet. Samordningsorganet bör samarbeta med olika nationella och i förekommande fall regionala gränsöverskridande samordningspunkter. Kommissionen bör inrätta och underhålla en databas om åtaganden och uttalanden i överensstämmelse med Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 45/2001²⁷.
- (15) I denna förordning bör det fastställas ett förfarande för att ingå ett åtagande eller uttalande och mer ingående beskriva de olika stegen: utarbetande och inlämning av ett initiativdokument, en preliminär analys av den medlemsstat som ska tillämpa den angränsande medlemsstatens rättsliga bestämmelser, utarbetande av det åtagande eller uttalande som ska ingås och slutligen förfarandet för ingående av åtagandet eller uttalandet. Innehållet i initiativdokumentet och i utkastet till och slutversionerna av åtaganden och uttalanden bör också anges i detalj liksom de tillämpliga tidsfristerna.
- (16) Närmare bestämt bör det även i denna förordning fastställas vem som får ta initiativ till ett gemensamt projekt. Eftersom mekanismen bör förbättra genomförandet av gemensamma gränsöverskridande projekt, bör den första gruppen vara organ som tar initiativ till eller både tar initiativ till och genomför sådana gemensamma projekt.

²⁶ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1059/2003 av den 26 maj 2003 om inrättande av en gemensam nomenklatur för statistiska territoriella enheter (NUTS) (EUT L 154, 21.6.2003, s. 1).

²⁷ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 45/2001 av den 18 december 2000 om skydd för enskilda då gemenskapsinstitutionerna och gemenskapsorganen behandlar personuppgifter och om den fria rörligheten för sådana uppgifter (EGT L 8, 12.1.2001, s. 1).

Begreppet projekt bör förstås i vid bemärkelse så att det täcker både ett visst stycke infrastruktur och ett antal verksamheter med avseende på ett visst område eller bägge. För det andra bör lokala eller regionala myndighet som är belägna i en viss gränsöverskridande region eller som ägnar sig åt myndighetsutövning i den gränsöverskridande regionen ha befogenhet att ta initiativ till att tillämpa nationell lagstiftning som utgör ett problem, men ändring av eller beviljande undantag från denna lagstiftning ligger utanför deras institutionella behörighet. För det tredje bör organ som inrättas för gränsöverskridande samarbete i eller åtminstone en del av en viss gränsöverskridande region, t.ex. en EGTS, eller liknande organ, som organiserar gränsöverskridande utveckling på ett strukturerat sätt, också kunna vara initiativtagare. Slutligen bör organ som är specialiserade på gränsöverskridande samarbete som också kan känna till effektiva lösningar på andra håll i unionen av ett jämförbart problem också kunna ha möjlighet att ta initiativ. För att skapa samverkansfördelar mellan de organ som direkt berörs av problemen och dem som är experter på gränsöverskridande samarbete i allmänhet, bör alla grupper få ta initiativ till mekanismen gemensamt.

- (17) Den centrala aktören i den medlemsstat som ombeds att ingå ett åtagande eller uttalande bör vara den nationella respektive regionala gränsöverskridande samordningspunkten, som ska hålla kontakt med alla behöriga myndigheter i sin medlemsstat och med sin motsvarighet i den angränsande medlemsstaten. Det bör också tydligt fastställas att den gränsöverskridande samordningspunkten får besluta huruvida ett förfarande som leder till ingåendet av ett åtagande eller ett uttalande bör inledas eller om en lösning på ett eller flera rättsliga problem redan har påträffats och kan tillämpas. Det bör å andra sidan också fastställas att den medlemsstat vars lagstiftning ska tillämpas i den andra medlemsstaten får vägra en sådan tillämpning utanför dess territorium. Alla beslut bör motiveras och delges.
- (18) I denna förordning bör det fastställas närmare bestämmelser om genomförande, tillämpning och övervakning av åtaganden och uttalanden som ingås och undertecknas.
- (19) Genomförandet av ett åtagande med direkt effekt bör omfatta en medlemsstats tillämpning av en annan medlemsstats bestämmelser. Detta innebär antingen ändring av rättsligt bindande administrativa akter som redan har antagits i enlighet med normalt tillämplig nationell lagstiftning eller, om detta ännu inte har gjorts, antagande av nya administrativa akter som grundar sig på en annan medlemsstats lagstiftning. Om flera myndigheter är behöriga för olika aspekter av ett komplext rättsligt problem, bör åtagandet förenas med en tidsplan för var och en av dessa aspekter. Under hänsynstagande till subsidiaritetsprincipen bör antagandet och översändandet av dessa ändrade eller nya administrativa akter följa den nationella förvaltningsprocessuella lagstiftningen.
- (20) Genomförandet av uttalanden bör huvudsakligen bestå i att utarbeta och lägga fram ett lagstiftningsförslag om ändring av befintlig nationell lagstiftning eller undantag från denna. Efter antagandet bör dessa ändringar eller undantag offentliggöras och sedan också genomföras som åtagandena genom ändring och antagande av rättsligt bindande administrativa akter.
- (21) På grundval av de rättsligt bindande akterna bör respekten för adressaternas rättigheter och skyldigheter övervakas. Medlemsstaterna bör ha möjlighet att besluta huruvida övervakningen ska skötas av myndigheterna i den medlemsstat som har överfört sina rättsliga bestämmelser, eftersom de myndigheterna är bättre förtrogna med bestämmelserna, eller av myndigheterna i den medlemsstat där bestämmelserna

tillämpas, eftersom de myndigheterna är mer insatta i det rättsliga system i de åtagande medlemsstaterna och den lag som gäller för adressaterna.

- (22) Skyddet av personer som är bosatta i gränsregioner och som direkt eller indirekt påverkas av tillämpningen och övervakningen av ett åtagande och av ändrad lagstiftning i enlighet med ett uttalande, och som anser sig förfördelade på grund av handlingar eller underlåtelse att handla, bör klargöras. För både åtaganden och uttalanden tillämpas den angränsande medlemsstatens lagstiftning i den åtagande medlemsstaten i den lydelse i vilken den inkorporerats i den medlemsstatens lagstiftning, så det rättsliga skyddet bör därför vara en fråga för domstolarna i de åtagande medlemsstaterna, även om personerna har sin hemvist i den överförande medlemsstaten. Samma princip bör tillämpas vid talan mot den medlemsstat vars administrativa akt angrips. Emellertid bör ett annat tillvägagångssätt tillämpas vid talan mot övervakningen av hur åtagandet eller uttalandet tillämpas. När en myndighet i den överförande medlemsstaten har godtagit att övervaka tillämpningen av den åtagande medlemsstatens ändrade lagstiftning och får agera med avseende på personer bosatta i gränsområdet på uppdrag av myndigheterna i den åtagande medlemsstaten, men för egen räkning, bör de behöriga domstolarna vara de i den medlemsstat där personerna har sin hemvist. Om den behöriga överförande myndigheten däremot inte får agera för egen räkning, utan för den behöriga åtagande myndighetens räkning, bör de behöriga domstolarna vara dem i den åtagande medlemsstaten, oberoende av var personen har sin hemvist.
- (23) Denna förordning bör innehålla bestämmelser om genomförandet av den, kontroll av tillämpning av den samt medlemsstaternas skyldigheter med avseende på nationella genomförandebestämmelser.
- (24) För att upprätta en databas i enlighet med artikel 8 bör kommissionen tilldelas genomförandebefogenheter för att fastställa bestämmelser om förvaltningen av den, om skydd av uppgifter och den mall som ska användas när information om genomförandet och användningen av mekanismen lämnas in av gränsöverskridande samordningspunkter. Dessa befogenheter bör utövas i enlighet med det rådgivande förfarandet i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 182/2011²⁸. Av praktiska skäl och för samordningens skull bör samordningskommittén för de europeiska struktur- och investeringsfonderna vara den kommitté som är behörig för antagandet av genomförandeakter.
- (25) I de nationella genomförandebestämmelserna bör det fastställas vilka gränsregioner i en viss medlemsstat som omfattas av åtagandet eller uttalandet. Följaktligen kommer kommissionen att kunna bedöma huruvida medlemsstaterna har valt en annan mekanism för gränser som inte omnämns.
- (26) Denna förordning respekterar de grundläggande rättigheterna och iakttar de principer som erkänns i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, särskilt rätten till skydd av personuppgifter (artikel 8), rätten till utbildning (artikel 14), det fria yrkesvalet och rätten att arbeta (artikel 15), i synnerhet rätten att söka arbete, arbeta, etablera sig samt tillhandahålla tjänster i vilken medlemsstat som helst, näringsfrihet (artikel 16), tillgång till social trygghet och socialt stöd (artikel 34), tillgång till hälso- och sjukvård (artikel 35) samt tillgång till tjänster av allmänt ekonomiskt intresse (artikel 36).

²⁸ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 182/2011 av den 16 februari 2011 om fastställande av allmänna regler och principer för medlemsstaternas kontroll av kommissionens utövande av sina genomförandebefogenheter (EUT L 55, 28.2.2011, s. 13).

- (27) Förutsättningarna för territoriellt samarbete bör skapas i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5.3 i fördraget om Europeiska unionen. Medlemsstaterna har tagit individuella, bilaterala eller multilaterala initiativ för att lösa rättsliga gränsproblem. Sådana mekanismer finns dock inte i alla medlemsstater eller för en viss medlemsstats samtliga gränser. Finansieringsinstrumenten (framför allt Interreg) och de rättsliga instrumenten (främst EGTS) på unionsnivå har hittills inte varit tillräckliga för att lösa rättsliga gränsproblem i hela unionen. Målen för den föreslagna åtgärden kan inte i tillräcklig utsträckning uppnås av medlemsstaterna, vare sig på central nivå eller på regional och lokal nivå, utan kan i stället på grund av den planerade åtgärdens omfattning eller verkningar bättre uppnås på unionsnivå. Det behövs därför ytterligare insatser från unionslagstiftaren.
- (28) Enligt proportionalitetsprincipen i artikel 5.4 i EU-fördraget får unionens åtgärder till innehåll och form inte gå utöver vad som är nödvändigt för att nå målen i fördragen. Det bör vara frivilligt att tillämpa den särskilda mekanism som inrättats enligt denna förordning. Om en medlemsstat beslutar att längs en viss gräns med en eller flera angränsande medlemsstater fortsätta att lösa rättsliga problem i en viss gränsöverskridande region med hjälp av verkningsfulla mekanismer som den har inrättat på nationell nivå eller som den formellt eller informellt inrättat tillsammans med en eller flera angränsande medlemsstater, behöver mekanismen i denna förordning inte tillämpas. Om en medlemsstat på liknande sätt beslutar att längs en viss gräns med en eller flera angränsande medlemsstater ansluta sig till en befintlig verkningsfull mekanism som inrättats formellt eller informellt av en eller flera angränsande medlemsstater, förutsatt att mekanismen tillåter anslutning, behöver mekanismen i denna förordning inte heller tillämpas. Denna förordning därför inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå dessa mål för de gränsöverskridande regioner för vilka medlemsstaterna inte har några verkningsfulla mekanismer för att lösa rättsliga problem.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

KAPITEL I

Allmänna bestämmelser

Artikel 1

Syfte

1. Genom denna förordning inrättas en mekanism (nedan kallad *mekanismen*) för att göra det möjligt för en medlemsstat att, med avseende på en gränsöverskridande region, tillämpa en annan medlemsstats lagfästa bestämmelser, om tillämpningen av den förstnämnda medlemsstatens lagfästa bestämmelser skulle utgöra ett rättsligt problem för genomförandet av ett gemensamt projekt.
2. Mekanismen ska bestå av en av följande åtgärder:
 - (a) Ingående av ett europeiskt gränsöverskridande åtagande, som har direkt effekt.
 - (b) Ingående av ett europeiskt gränsöverskridande uttalande, som kräver ett lagstiftningsförfarande i medlemsstaten.
3. I denna förordning finns även bestämmelser om
 - (a) organisation av och uppgifter för gränsöverskridande samordningspunkter i medlemsstaterna,

- (b) kommissionens samordnande roll för mekanismen,
- (c) rättsligt skydd för personer med hemvist i en gränsöverskridande region med avseende på mekanismen.

Artikel 2 **Tillämpningsområde**

1. Denna förordning ska tillämpas på gränsöverskridande regioner enligt definitionen i artikel 3.1.
2. Om en medlemsstat omfattar flera territoriella enheter med lagstiftningsbehörighet ska denna förordning även gälla dessa territoriella enheter, inbegripet deras respektive myndigheter eller lagfästa bestämmelser.

Artikel 3 **Definitioner**

I denna förordning gäller följande definitioner:

- (1) *gränsöverskridande region*: territorium som omfattar angränsande regioner med landgräns i två eller flera medlemsstater i regioner på Nuts 3-nivå.
- (2) *gemensamt projekt*: varje form av infrastruktur som påverkar en viss gränsöverskridande region eller någon tjänst av allmänt ekonomiskt intresse som tillhandahålls i en viss gränsöverskridande region.
- (3) *lagfäst bestämmelse*: varje rättslig eller administrativ bestämmelse, regel eller förvaltningspraxis som gäller för ett gemensamt projekt, oavsett om den antagits eller genomförts av en lagstiftande församling eller ett verkställande organ.
- (4) *rättsligt problem*: varje lagfäst bestämmelse som rör planering, utveckling, bemanning, finansiering eller drift av ett gemensamt projekt och som hämmar potentialen i ett gränsområde vid interaktioner över gränserna.
- (5) *initiativtagare*: aktör som identifierar det rättsliga problemet och utlöser mekanismen genom att lägga fram ett initiativdokument.
- (6) *initiativdokument*: dokument som utarbetats av en eller flera initiativtagare för att utlösa mekanismen.
- (7) *åtagande medlemsstat*: den medlemsstat på vars territorium antingen en eller flera lagfästa bestämmelser från den överförande medlemsstaten ska tillämpas enligt ett visst europeiskt gränsöverskridande åtagande (nedan kallat *åtagande*) eller ett europeiskt gränsöverskridande uttalande (nedan kallat *uttalande*), eller en särskild rättslig lösning ska tillämpas om lämpliga lagfästa bestämmelser saknas.
- (8) *överförande medlemsstat*: den medlemsstat vars lagfästa bestämmelser ska gälla i den åtagande medlemsstaten enligt ett visst åtagande eller uttalande.
- (9) *behörig åtagande myndighet*: den myndighet i den åtagande medlemsstaten som är behörig att godta tillämpningen av den överförande medlemsstatens lagfästa bestämmelser på sitt territorium enligt ett visst åtagande, eller, i fråga om ett uttalande, behörig att åta sig att inleda det lagstiftningsförfarande som krävs för ett undantag från de inhemska lagfästa bestämmelserna.
- (10) *behörig överförande myndighet*: den myndighet i den överförande medlemsstaten som är behörig för antagande av de lagfästa bestämmelser som kommer att tillämpas

i den åtagande medlemsstaten och för tillämpningen av dem på det egna territoriet, eller för båda.

- (11) *tillämpningsområde*: det område i den åtagande medlemsstaten där den överförande medlemsstatens lagfästa bestämmelser eller en särskild rättslig lösning ska tillämpas.

Artikel 4

Medlemsstaternas alternativ för lösning av rättsliga problem

1. En medlemsstat ska antingen välja mekanismen eller välja att använda befintliga sätt att lösa rättsliga problem som hindrar genomförandet av ett gemensamt projekt i gränsöverskridande regioner längs en viss gräns med en eller flera angränsande medlemsstater.
2. En medlemsstat får också besluta att, med avseende på en viss gräns med en eller flera angränsande medlemsstater, ansluta sig till ett befintligt verkkningsfullt sätt som formellt eller informellt inrättats av en eller flera angränsande medlemsstater.
3. Medlemsstaterna får också använda mekanismen i gränsöverskridande regioner längs sjögränser eller i gränsregioner mellan en eller flera medlemsstater och ett eller flera tredjeländer eller ett eller flera utomeuropeiska länder och territorier.
4. Medlemsstaterna ska underrätta kommissionen om alla beslut som fattats med stöd av denna artikel.

Artikel 5

Gränsöverskridande samordningspunkter

1. Om en medlemsstat bestämmer sig för mekanismen ska den inrätta en eller flera gränsöverskridande samordningspunkter på något av följande sätt:
 - (a) På nationell eller regional nivå eller på båda nivåerna utse en gränsöverskridande samordningspunkt som ett fristående organ.
 - (b) På nationell eller regional nivå inrätta en gränsöverskridande samordningspunkt inom en befintlig myndighet eller ett befintligt organ.
 - (c) Ge en lämplig myndighet eller ett lämpligt organ ytterligare uppgifter som nationell eller regional gränsöverskridande samordningspunkt.
2. De åtagande och överförande medlemsstaterna ska också bestämma
 - (a) om det är en gränsöverskridande samordningspunkt eller en behörig åtagande eller överförande myndighet som får ingå och underteckna ett åtagande och besluta att undantag ska göras från den tillämpliga nationella lagstiftningen från och med dagen för åtagandets ikraftträdande, eller
 - (b) om det är en gränsöverskridande samordningspunkt eller en behörig åtagande eller överförande myndighet som får ingå och underteckna ett uttalande och i uttalandet formellt ange att den behöriga myndigheten kommer att vidta de åtgärder som krävs för att lagstiftning eller andra akter antas av den medlemsstatens behöriga lagstiftande församlingar inom en viss tidsfrist.
3. Medlemsstaterna ska informera kommissionen om de utsedda gränsöverskridande samordningspunkterna senast den dag då denna förordning börjar tillämpas.

Artikel 6

De gränsöverskridande samordningspunkternas uppgifter

1. Varje gränsöverskridande samordningspunkt ska ha minst följande uppgifter:
 - (a) Genomföra förfarandet i artiklarna 10 och 11.
 - (b) Samordna utarbetandet, ingåendet, genomförandet och övervakningen av alla åtaganden och uttalanden som berör den egna medlemsstatens territorium.
 - (c) Bygga upp och underhålla en databas som omfattar alla gränsöverskridande samordningspunkter som berör den egna medlemsstatens territorium.
 - (d) I förekommande fall hålla kontakt med de gränsöverskridande samordningspunkterna i de angränsande medlemsstaterna och med de gränsöverskridande samordningspunkterna i andra territoriella enheter med lagstiftningsbehörighet i den egna medlemsstaten eller i en annan medlemsstat.
 - (e) Hålla kontakt med kommissionen.
 - (f) Bistå kommissionen med dess databas över uttalanden och åtaganden.
2. Varje medlemsstat eller varje territoriell enhet med lagstiftningsbehörighet i den medlemsstaten får även besluta att ge respektive gränsöverskridande samordningspunkt följande uppgifter:
 - (a) I tillämpliga fall ingå åtaganden eller uttalanden i enlighet med artiklarna 16.2 och 17.2.
 - (b) På begäran av en initiativtagare ge stöd till initiativtagaren bland annat genom att hänvisa till den behöriga åtagande myndigheten i den medlemsstaten eller den behöriga överförande myndigheten i en annan medlemsstat.
 - (c) På begäran av en behörig åtagande myndighet i en annan medlemsstat utan egen gränsöverskridande samordningspunkt preliminärt bedöma ett initiativdokument.
 - (d) Övervaka genomförandet av alla åtaganden och uttalanden som berör den egna medlemsstatens territorium.
 - (e) Påminna den behöriga åtagande myndigheten om att följa tidsfristerna i ett visst åtagande eller uttalande och begära att få svar inom en viss tidsfrist.
 - (f) Underrätta den myndighet som utövar tillsyn över den behöriga åtagande myndigheten om alla tidsfrister enligt ett visst åtagande eller uttalande som inte iakttagits.
3. Om minst ett av flera rättsliga problem avser nationell lagstiftningsbehörighet ska den nationella gränsöverskridande samordningspunkten utföra de uppgifter som anges i artiklarna 9–17 i samordning med de relevanta regionala gränsöverskridande samordningspunkterna i den egna medlemsstaten, om inte medlemsstaten har beslutat att de uppgifter som anges i artiklarna 14–17 ska utföras av en behörig åtagande myndighet på nationell nivå.
4. Om inget av de rättsliga problemen avser nationell lagstiftningsbehörighet ska den behöriga regionala gränsöverskridande samordningspunkten utföra de uppgifter som anges i artiklarna 9–17 i samordning med de andra relevanta regionala gränsöverskridande samordningspunkterna i den egna medlemsstaten, om mer än en territoriell enhet berörs av det gemensamma projektet, om inte medlemsstaten har beslutat att de uppgifter som anges i artiklarna 14–17 ska utföras av en nationell

gränsöverskridande samordningspunkt. Den behöriga regionala gränsöverskridande samordningspunkten ska hålla den nationella gränsöverskridande samordningspunkten underrättad om varje åtagandeförfarande eller uttalandeförfarande.

Artikel 7

Kommissionens samordningsuppgifter

1. Kommissionen ska utföra följande samordningsuppgifter:
 - (a) Hålla kontakt med de gränsöverskridande samordningspunkterna.
 - (b) Offentliggöra och uppdatera en förteckning över alla nationella och regionala gränsöverskridande samordningspunkter.
 - (c) Upprätta och underhålla en databas över alla åtaganden och uttalanden.
2. Kommissionen ska anta en genomförandeakt om den databas som avses i punkt 1 c och de formulär som de gränsöverskridande samordningspunkterna ska använda när de lämnar information om genomförandet och användningen av mekanismen. Denna genomförandeakt ska antas i enlighet med det rådgivande förfarande som avses i artikel 23.2.

KAPITEL II

Förfarande för ingående och undertecknande av ett åtagande eller undertecknande av ett uttalande

Artikel 8

Utarbetande och inlämning av initiativdokument

1. Initiativtagaren ska identifiera de rättsliga problemen med planeringen, utvecklingen, bemanningen, finansieringen eller driften av ett gemensamt projekt.
2. Initiativtagaren ska vara något av följande:
 - (a) Det offentliga eller privata organ som ansvarar för att inleda eller genomföra ett gemensamt projekt.
 - (b) En eller flera regionala eller lokala myndigheter som är belägna i en viss gränsöverskridande region eller som bedriver myndighetsutövning i den gränsöverskridande regionen.
 - (c) Ett organ med eller utan status som juridisk person som inrättats för gränsöverskridande samarbete som är etablerat i eller åtminstone delvis omfattar en viss gränsöverskridande region, inbegripet europeiska grupperingar för territoriellt samarbete enligt förordning (EG) nr 1082/2006, Euroregioner, Euregio och liknande.
 - (d) En organisation som inrättats för gränsöverskridande regioner i syfte att främja de gränsöverskridande territoriernas intressen och underlätta nätverksarbete och erfarenhetsutbyte, t.ex. Europeiska gränsregionförbundet, *Mission Opérationnelle Transfrontalière* eller *Central European Service for Cross-border Initiatives*.
 - (e) Flera av de enheter som avses i leden a–d gemensamt.

3. Initiativtagaren ska utarbeta ett initiativdokument i enlighet med artikel 9.
4. Initiativtagaren ska överlämna initiativdokumentet till den behöriga gränsöverskridande samordningspunkten i den åtagande medlemsstaten och skicka ett exemplar till den behöriga gränsöverskridande samordningspunkten i den överförande medlemsstaten.

Artikel 9

Initiativdokumentets innehåll

1. Initiativdokumentet ska minst innehålla följande:
 - (a) En beskrivning av det gemensamma projektet och dess sammanhang, det rättsliga problemet i den åtagande medlemsstaten samt motiveringen till lösningen av det rättsliga problemet.
 - (b) En förteckning över de särskilda lagfästa bestämmelserna i den överförande medlemsstaten som löser det rättsliga problemet, eller om ingen lämplig bestämmelse finns, ett förslag till en särskild rättslig lösning.
 - (c) En motivering av tillämpningsområdet.
 - (d) Den förutsebara varaktigheten eller i vederbörligen motiverade fall varaktigheten tills vidare.
 - (e) En förteckning över de behöriga åtagande myndigheterna.
 - (f) En förteckning över de behöriga överförande myndigheterna.
2. Tillämpningsområdet ska vara begränsat till det minsta möjliga område som krävs för ett effektivt genomförande av det gemensamma projektet.

Artikel 10

Den åtagande medlemsstatens preliminära bedömning av initiativdokumentet

1. Den behöriga gränsöverskridande samordningspunkten ska bedöma initiativdokumentet. Den ska samverka med alla behöriga åtagande myndigheter och de nationella eller, i tillämpliga fall, andra regionala gränsöverskridande samordningspunkterna i den åtagande medlemsstaten och med den nationella gränsöverskridande samordningspunkten i den överförande medlemsstaten.
2. Inom tre månader efter mottagandet av initiativdokumentet ska den behöriga gränsöverskridande samordningspunkten vidta en eller flera av följande åtgärder, som ska delges initiativtagaren skriftligen:
 - (a) Underrätta initiativtagaren om att initiativdokumentet är utarbetat i enlighet med artikel 9 och därför kan bedömas i sak.
 - (b) Vid behov begära ett reviderat initiativdokument eller kompletterande upplysningar, med angivande av varför och i vilket avseende initiativdokumentet inte bedöms vara tillräckligt.
 - (c) Underrätta initiativtagaren om sin bedömning att det inte föreligger något rättsligt problem, med angivande av skälen till detta och med en uppgift om rättsmedel mot det beslutet enligt den åtagande medlemsstatens lagstiftning.

- (d) Underrätta initiativtagaren om sin bedömning att det rättsliga problemet består av något av de fall som anges i artikel 12.4 med angivande av den behöriga åtagande myndighetens åtagande att ändra eller anpassa det rättsliga problemet.
 - (e) Underrätta initiativtagaren om sin bedömning att det rättsliga problemet består av något av de fall som anges i artikel 12.4, med angivande av skälen till sitt beslut att vägra att ändra eller anpassa det rättsliga problemet och med en uppgift om överklagande av beslutet enligt den åtagande medlemsstatens lagstiftning.
 - (f) Åta sig gentemot initiativtagaren att finna en lösning på de rättsliga problemen inom sex månader, antingen genom att underteckna ett åtagande med den överförande medlemsstatens gränsöverskridande samordningspunkt eller med den behöriga överförande myndigheten, som utsetts av den överförande medlemsstaten, eller genom att föreslå en särskild rättslig lösning enligt den åtagande medlemsstatens lagstiftning.
3. I vederbörligen motiverade fall får den behöriga åtagande myndigheten förlänga den tidsfrist som avses i punkt 2 f en gång med högst sex månader, och den ska underrätta initiativtagaren och den överförande medlemsstaten om detta med en skriftlig motivering.

Artikel 11

Den överförande medlemsstatens preliminära bedömning av initiativdokumentet

Vid mottagandet av ett initiativdokument ska den överförande medlemsstatens behöriga gränsöverskridande samordningspunkt också utföra de uppgifter som anges i artikel 10.2 och får lämna sina preliminära synpunkter till den åtagande medlemsstatens behöriga gränsöverskridande samordningspunkt.

Artikel 12

Uppföljning av den preliminära bedömningen av initiativdokumentet

1. Om den åtagande medlemsstatens behöriga gränsöverskridande samordningspunkt begär en ändring av initiativdokumentet eller kompletterande upplysningar, ska den analysera det reviderade initiativdokumentet eller de kompletterande upplysningarna, och inom tre månader efter mottagandet vidta åtgärder som om initiativdokumentet hade lämnats in för första gången.
2. Om den åtagande medlemsstatens behöriga gränsöverskridande samordningspunkt anser att det reviderade initiativdokumentet fortfarande inte är upprättat i enlighet med artikel 10 eller att de kompletterande upplysningarna fortfarande inte är tillräckliga, ska den inom tre månader efter mottagandet av det reviderade initiativdokumentet underrätta initiativtagaren skriftligen om sitt beslut att avsluta förfarandet. Detta beslut ska motiveras på vederbörligt sätt.
3. Om den åtagande medlemsstatens behöriga gränsöverskridande samordningspunkt eller den behöriga åtagande myndigheten finner att det rättsliga problem som beskrivs i initiativdokumentet bygger på ett missförstånd eller en feltolkning av den tillämpliga lagstiftningen eller på brist på information om relevant lagstiftning, avslutas förfarandet genom att initiativtagaren underrättas om bedömningen att det inte föreligger något rättsligt problem.

4. Om det rättsliga problemet endast består av en administrativ bestämmelse eller regel eller förvaltningspraxis i den åtagande medlemsstaten eller en administrativ bestämmelse eller regel eller förvaltningspraxis som klart skiljer sig från en bestämmelse som antagits i enlighet med ett lagstiftningsförfarande och således kan ändras eller anpassas utan något lagstiftningsförfarande, ska den behöriga åtagande myndigheten skriftligen underrätta initiativtagaren om sin vägran eller beredvillighet att ändra eller anpassa de relevanta administrativa bestämmelserna eller reglerna eller förvaltningspraxisen inom åtta månader.
5. I vederbörligen motiverade fall får den behöriga åtagande myndigheten förlänga den tidsfrist som avses i punkt 4 en gång med högst åtta månader, och den ska underrätta initiativtagaren och den överförande medlemsstaten om detta med en skriftlig motivering.

Artikel 13

Utarbetande av utkast till åtagande eller uttalande

Den åtagande medlemsstatens gränsöverskridande samordningspunkt eller behöriga åtagande myndighet ska utarbeta ett utkast till åtagande eller uttalande i enlighet med artikel 14, på grundval av initiativdokumentet.

Artikel 14

Innehåll i utkast till åtagande eller uttalande

1. Ett utkast till åtagande ska innehålla minst följande:
 - (a) En beskrivning av det gemensamma projektet och dess sammanhang, det rättsliga problemet samt motiveringen av lösningen av det rättsliga problemet.
 - (b) En förteckning över de lagfästa bestämmelser som utgör det rättsliga problemet och som därför inte ska tillämpas på det gemensamma projektet.
 - (c) Tillämpningsområde.
 - (d) Tillämpningens varaktighet och en motivering för denna varaktighet.
 - (e) Den eller de behöriga åtagande myndigheterna.
 - (f) De lagfästa bestämmelser i den överförande medlemsstaten som ska tillämpas på det gemensamma projektet.
 - (g) Förslag till särskild rättslig lösning, när ingen lämplig lagfäst bestämmelse finns i den överförande medlemsstatens lagstiftning.
 - (h) Den eller de behöriga överförande myndigheterna.
 - (i) Den eller de myndigheter i den åläggande medlemsstaten som är behöriga för genomförande och övervakning.
 - (j) Den eller de myndigheter i den överförande medlemsstaten som föreslås utses gemensamt för genomförande och övervakning.
 - (k) Dag för ikraftträdande.

Den dag för ikraftträdande som avses i led k ska antingen vara den dag då den sista av de två gränsöverskridande samordningspunkterna eller behöriga myndigheterna har undertecknat det eller den dag när det har delgetts initiativtagaren.

2. Utöver vad som anges i punkt 1 ska utkastet till åtagande även innehålla en tillämpningsdag som
 - (a) kan vara samma dag som dagen för ikraftträdande,
 - (b) kan fastställas med retroaktiv verkan,
 - (c) kan senareläggas till en framtida dag.
3. Utöver vad som anges i punkt 1 ska utkastet till uttalande också innehålla ett formellt angivande av de dagar då de behöriga åtagande myndigheterna senast ska lägga fram ett formellt förslag till respektive lagstiftande församling i syfte att ändra den nationella lagstiftningen i enlighet med detta.

Den dag som avses i första stycket får inte infalla senare än tolv månader efter ingåendet av uttalandet.

Artikel 15

Översändande av utkastet till åtagande eller uttalande

1. När den behöriga åtagande myndigheten har utarbetat ett utkast till åtagande eller uttalande, ska den översända utkastet till den åtagande medlemsstatens behöriga gränsöverskridande samordningspunkt
 - (a) inom tre månader efter att ha lämnat de upplysningar som krävs enligt artikel 10.2 eller artikel 12.1 och 12.2,
 - (b) inom åtta månader enligt artikel 12.4 och 12.5.
2. När den åtagande medlemsstatens behöriga gränsöverskridande samordningspunkt har utarbetat utkastet till åtagande eller uttalande eller om den tagit emot det från den behöriga åtagande myndigheten ska den översända utkastet till de behöriga gränsöverskridande samordningspunkterna i den överförande medlemsstaten inom de tidsfrister som anges i punkt 1 a eller b.
3. I båda fallen ska en kopia även översändas för kännedom till initiativtagaren.

Artikel 16

Den överförande medlemsstatens uppgifter i samband med ingående och undertecknande av ett åtagande eller undertecknande av ett uttalande

1. Den överförande medlemsstatens behöriga gränsöverskridande samordningspunkt ska behandla utkastet till åtagande eller uttalande som den mottagit enligt artikel 15 och senast inom tre månader efter mottagandet av utkastet och efter samråd med de behöriga överförande myndigheterna vidta en eller flera av följande åtgärder:
 - (a) Godkänna utkastet till åtagande eller uttalande, underteckna två exemplar i original och skicka tillbaka det ena till den åtagande medlemsstatens behöriga gränsöverskridande samordningspunkt.
 - (b) Godkänna utkastet till åtagande eller uttalande, efter att ha rättat eller kompletterat de upplysningar som avses i artikel 14.1 f och h, underteckna två exemplar i original av det reviderade utkastet till åtagande eller uttalande och skicka tillbaka det ena till den åtagande medlemsstatens behöriga gränsöverskridande samordningspunkt.

- (c) Vägra att underteckna utkastet till åtagande eller uttalande och skicka en utförlig motivering till den åtagande medlemsstatens behöriga gränsöverskridande samordningspunkt.
 - (d) Vägra att underteckna utkastet till åtagande eller uttalande och skicka tillbaka ett ändrat utkast med avseende på de upplysningar som avses i artikel 14.1 c, d och i förekommande fall g, samt när det gäller ett utkast till åtagande, de upplysningar som avses i artikel 14.2, med en motivering av ändringarna, till den åtagande medlemsstatens behöriga gränsöverskridande samordningspunkt.
2. I medlemsstater där den behöriga överförande myndigheten ska underteckna ett åtagande eller uttalande ska den överförande medlemsstatens behöriga gränsöverskridande samordningspunkt i enlighet med punkt 1 a och b översända två original som undertecknats av den behöriga överförande myndigheten.
 3. Om den överförande medlemsstaten i enlighet med punkt 1 a eller b går med på att underteckna ett åtagande eller uttalande ska den dessutom uttryckligen bekräfta eller avvisa att den eller de behöriga myndigheter som föreslås utses gemensamt för genomförande och övervakning av åtagandet eller uttalandet enligt artikel 14.1 j ska ta på sig de uppgifter som ska utföras i tillämpningsområdet.

Artikel 17

Den åtagande medlemsstatens uppgifter i samband med ingående och undertecknande av ett åtagande eller undertecknande av ett uttalande

1. Den åtagande medlemsstatens behöriga gränsöverskridande samordningspunkt ska granska det svar som den överförande medlemsstatens behöriga gränsöverskridande samordningspunkt lämnat, och inom högst en månad efter att ha tagit emot det vidta en eller flera av följande åtgärder, som ska skickas till den behöriga överförande myndigheten skriftligen:
 - (a) I det fall som avses i punkt 2 a slutföra åtagandet eller uttalandet, underteckna två exemplar i original och skicka tillbaka det ena till den överförande medlemsstatens behöriga gränsöverskridande samordningspunkt för underskrift.
 - (b) I det fall som avses i punkt 2 b ändra åtagandet eller uttalandet med avseende på upplysningarna i utkastet till åtagande eller uttalande enligt artikel 14.1 f och h, slutföra åtagandet eller uttalandet, underteckna två exemplar i original och skicka tillbaka det ena till den överförande medlemsstatens behöriga gränsöverskridande samordningspunkt för underskrift.
 - (c) I det fall som avses i punkt 2 c underrätta initiativtagaren och kommissionen, med angivande av den motivering som den behöriga överlämnande myndigheten uppgett.
 - (d) I det fall som avses i punkt 2 d ta ställning till ändringarna och antingen fortsätta behandlingen enligt led b i denna punkt eller återuppta ett andra förfarande enligt artikel 9 med angivande av varför inga ändringar eller inte alla av ändringarna kunde godtas av den behöriga åtagande myndigheten.
2. Vid mottagandet av åtagandet eller uttalandet, undertecknat av den behöriga gränsöverskridande samordningspunkten eller den behöriga överförande myndigheten i de fall som avses i punkt 1 a eller b, eller om den överförande medlemsstatens behöriga gränsöverskridande samordningspunkt yttrat sig positivt

under det andra förfarandet enligt punkt 1 d, ska den åtagande medlemsstatens behöriga gränsöverskridande samordningspunkt

- (a) skicka det slutliga åtagandet eller uttalandet till initiativtagaren,
- (b) skicka det andra exemplaret i original till den överförande medlemsstatens behöriga gränsöverskridande samordningspunkt,
- (c) skicka en kopia till alla behöriga åtagande myndigheter,
- (d) skicka en kopia till samordningspunkten på unionsnivå, och
- (e) begära att den behöriga tjänstegrenen i den åtagande medlemsstaten som ansvarar för offentliga publikationer offentliggör åtagandet eller uttalandet.

KAPITEL III

Genomförande och övervakning av åtaganden och uttalanden

Artikel 18

Genomförande av åtaganden

1. De upplysningar som avses i artikel 17.2 c och som skickas till alla behöriga åtagande myndigheter ska åtföljas av en tidsplan, där det står inom vilka tidsfrister dessa myndigheter i tillämpliga fall ska ändra varje administrativ akt som antagits enligt tillämplig lagstiftning med avseende på gemensamma projekt och vidta nödvändiga administrativa åtgärder för att tillämpa åtagandet på det gemensamma projektet i syfte att tillämpa den överförande medlemsstatens lagfästa bestämmelser eller en särskild rättslig lösning.
2. Ett exemplar av tidtabellen ska sändas till den åtagande medlemsstatens nationella och i förekommande fall regionala gränsöverskridande samordningspunkt.
3. Alla administrativa akter som avses i punkt 1 ska antas och delges initiativtagaren, särskilt det offentliga eller privata organ som ansvarar för att inleda eller genomföra ett gemensamt projekt, i enlighet med den nationella lagstiftning som gäller för sådana administrativa akter.
4. När alla administrativa akter med avseende på ett visst gemensamt projekt har antagits, ska den åtagande medlemsstatens gränsöverskridande samordningspunkt informera den överförande medlemsstatens gränsöverskridande samordningspunkt och samordningspunkten på unionsnivå.
5. Den överförande medlemsstatens gränsöverskridande samordningspunkt ska i förekommande fall informera de behöriga överförande myndigheterna.

Artikel 19

Genomförande av uttalanden

1. Varje behörig åtagande myndighet som förtecknas i ett uttalande enligt artikel 14.3 ska senast den dag som anges i det undertecknade uttalandet lämna ett formellt förslag till den behöriga lagstiftande församlingen i syfte att ändra den nationella lagstiftningen i enlighet med detta.
2. Om de tidsfrister som anges i det undertecknade uttalandet inte kan hållas, särskilt med tanke på kommande val till den behöriga lagstiftande församlingen, ska den behöriga åtagande myndigheten skriftligen informera initiativtagaren och de

behöriga gränsöverskridande samordningspunkterna i de åtagande och överförande medlemsstaterna.

3. När ett formellt förslag har lagts fram inför den lagstiftande församlingen ska den behöriga åtagande myndigheten skriftligen informera initiativtagaren och de behöriga gränsöverskridande samordningspunkterna i de åtagande och överförande medlemsstaterna om övervakningen i den lagstiftande församlingen, och detta ska göras var sjätte månad efter det formella inlämnandet.
4. När ändringsrättsakten träder i kraft eller offentliggörs i den officiella tidningen ska varje behörig åtagande myndighet ändra alla administrativa akter som antagits enligt tillämplig nationell lagstiftning med avseende på det gemensamma projektet och anta alla administrativa akter som krävs för att tillämpa de ändrade lagfästa bestämmelserna på det gemensamma projektet.
5. Alla administrativa akter som avses i punkt 4 ska antas och delges initiativtagaren, särskilt när initiativtagaren är ett offentligt eller privat organ som ansvarar för att inleda eller genomföra ett gemensamt projekt, i enlighet med den nationella lagstiftning som gäller för sådana administrativa akter.
6. När alla administrativa akter med avseende på ett visst gemensamt projekt har antagits, ska den åtagande medlemsstatens gränsöverskridande samordningspunkt informera den överförande medlemsstatens gränsöverskridande samordningspunkt och samordningspunkten på unionsnivå.
7. Den överförande medlemsstatens gränsöverskridande samordningspunkt ska i förekommande fall informera de behöriga överförande myndigheterna.

Artikel 20

Övervakning av åtaganden och uttalanden

1. På grundval av sådana administrativa akter som avses i artiklarna 18.1 och 19.4 ska de åtagande och överförande medlemsstaterna bestämma huruvida övervakningen av tillämpningen av ett åtagande eller av den ändrade nationella lagstiftningen enligt ett uttalande ska utföras av myndigheterna i den överförande medlemsstaten, i synnerhet på grund av deras förtrogenhet med de lagfästa bestämmelser som överförts, eller av myndigheterna i den åtagande medlemsstaten.
2. Om övervakningen av tillämpningen av de överförda lagfästa bestämmelserna ska utföras av den överförande medlemsstatens myndigheter, ska den åtagande medlemsstaten i samförstånd med de överförande medlemsstaterna bestämma huruvida den överförande medlemsstatens myndigheter ska agera gentemot övervakningens adressater på myndighetens vägnar i den åtagande medlemsstaten och i deras namn eller på deras vägnar men i eget namn.

KAPITEL IV

Rättsligt skydd mot tillämpning och övervakning av åtaganden och uttalanden

Artikel 21

Rättsligt skydd mot tillämpning av åtaganden eller uttalanden

1. Alla personer som är bosatta på det territorium som omfattas av ett åtagande eller uttalande eller, även om de inte är bosatta på det territoriet är användare av en tjänst av allmänt ekonomiskt intresse som tillhandahålls i detta territorium (nedan kallad *person med hemvist i den gränsöverskridande regionen*), som anser sig förfördelade på grund av handlingar eller underlåtenhet att handla, till följd av tillämpningen enligt ett åtagande eller ett uttalande av en lagfäst bestämmelse från en överförande medlemsstat, ska ha rätt att väcka talan i den åtagande medlemsstatens domstolar.
2. De domstolar som är behöriga för talan mot administrativa akter som antagits enligt artiklarna 18.3 och 19.5 ska endast vara domstolarna i den medlemsstat vars myndigheter antagit den administrativa akten.
3. Ingenting i denna förordning ska frånta personer möjligheten att utöva sina nationella konstitutionella rättigheter att anföra besvär mot offentliga organ som är parter i ett åtagande, när det gäller
 - (a) administrativa beslut som rör verksamheter som genomförs i enlighet med åtagandet,
 - (b) tillgång till tjänster på det egna språket, och
 - (c) tillgång till information.

I dessa fall skall de behöriga domstolarna vara domstolarna i den medlemsstat i vars konstitution rätten att överklaga regleras.

Artikel 22

Rättsligt skydd mot övervakning av åtaganden eller uttalanden

1. Om den behöriga överförande myndigheten har gått med på att övervaka tillämpningen av den överförande medlemsstatens lagfästa bestämmelser på det relevanta området, och kan agera i eget namn gentemot personer med hemvist i den åtagande medlemsstatens gränsöverskridande region, ska de domstolar som är behöriga för talan mot varje handling eller underlåtenhet av denna myndighet vara domstolarna i den medlemsstat där de personerna har sin hemvist.
2. Om den behöriga överförande myndigheten har godtagit att övervaka tillämpningen av den åtagande medlemsstatens lagfästa bestämmelser på det relevanta området, men inte kan agera i eget namn gentemot personer med hemvist i den gränsöverskridande regionen, ska de behöriga domstolarna för talan mot varje handling eller underlåtenhet av denna myndighet vara enbart domstolarna i den åtagande medlemsstaten, även för personer med hemvist i den överförande medlemsstaten.

KAPITEL V

Slutbestämmelser

Artikel 23

Kommittéförfarande

1. Kommissionen ska biträdas av samordningskommittén för de europeiska struktur- och investeringsfonderna som inrättats genom artikel 108.1 i förordning (EU) [nya CPR]. Denna kommitté ska vara en kommitté i den mening som avses i förordning (EU) nr 182/2011.
2. När det hänvisas till denna punkt ska artikel 4 i förordning (EU) nr 182/2011 tillämpas.

Artikel 24

Medlemsstaternas genomförandebestämmelser

1. Medlemsstaterna ska vidta alla lämpliga åtgärder för att garantera en effektiv tillämpning av denna förordning.
2. Senast den dag då denna förordning börjar tillämpas ska medlemsstaterna underrätta kommissionen om alla bestämmelser som antagits enligt punkt 1.
3. Kommissionen ska offentliggöra den information som medlemsstaterna lämnar.

Artikel 25

Rapportering

Senast den *dd mm åååå* [den första dagen i månaden efter den här förordningens ikraftträdande + fem år, OP fyller i] ska kommissionen lägga fram en rapport för Europaparlamentet, rådet och Regionkommittén där den bedömer tillämpningen av denna förordning på grundval av indikatorer på dess verkan, relevans, europeiska mervärde och möjligheter till förenkling.

Artikel 26

Ikraftträdande och tillämpning

Denna förordning träder i kraft den tjugonde dagen efter det att den har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Den ska tillämpas från och med [den första dagen i månaden efter den här förordningens ikraftträdande + ett år, OP fyller i].

Artikel 24 ska dock tillämpas från och med [den första dagen i månaden efter den här förordningens ikraftträdande + ett år, OP fyller i].

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater.

Utfärdad i Strasbourg den

På Europaparlaments vägnar
Ordförande

På rådets vägnar
Ordförande